ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - അഷ്ടചത്വാരിംശോऽധ്യായഃ

കൗരവഗണകൃതമശ്വഗ്രഹണമ് -

ശ്രീഗർഗ ഉവാച -
കൃഷ്ണാം സമുത്തീര്യ തതഃ പ്രപശ്യ-
ഞ്ജഗാമ വാജീ കുരുപത്തനഞ്ച ..
കരോതി രാജ്യം നൃപചക്രവർതീ
വൈചിത്രവീര്യോ ബലവാൻഹി യത്ര ..1..
തതോ ദദർശ തുരഗഃ കൗരവാണാം പുരം വരമ് ..
തം നാനോപവനൈര്യുക്തം തഡാഗൈശ്ച
സരോവരൈഃ ..2..
ദുർഗേണ ഗംഗയാ യുക്തം തഥാ പരിഖയാ നൃപ ..
സുവർണരൗപ്യസദനൈർമഹാശൂരജനൈർവൃതമ് ..3..
സുയോധനസ്യ പുരാദ്വിനിർഗതോ
ഹംതും മൃഗാന്വൈ വനഗോചരാന്നൃപ ..
ദദർശ യജ്ഞസ്യ ഹയം സപത്രകം
രഥസ്ഥിതോ വീരജനൈർവിഭൂഷിതഃ ..4..
ദൃഷ്ട്വാ തുരംഗമം പ്രീതഃ സ്വരഥാദവതീര്യ ച ..
മാനീ ദുര്യോധനോ രാജംസ്ത്വരം ജഗ്രാഹ ലീലയാ ..5..
കർണഭീഷ്മകൃപദ്രോണഭൂരിദുഃശാസനാദിഭിഃ ..
യുക്തസ്തദ്ഭാലപത്രം ച വാചയാമാസ ഹർഷിതഃ ..6..

ചംദ്രവംശേ യദുകുല ഉഗ്രസേനോ വിരാജതേ ..
ഇന്ദ്രാദയഃ സുരഗണാ യസ്യാദേശാനുവർതിനഃ ..7..
സഹായോ യസ്യ ഭഗവാഞ്ഛ്രീകൃഷ്ണോ ഭക്തപാലകഃ
..
അസ്തി വൈ ദ്വാരകാപുര്യാം തദ്ഭക്ത്യാ
നിവസൻഹരിഃ ..8..
തദ്വാക്യാദ്ധയമേധം സ ഉഗ്രസേനോ നൃപേശ്വരഃ ..
ചക്രവർതീ ഹഠാദ്യജ്ഞം സ്വയശോഽർഥേ കരോതി ഹി
..9..
മോചിതസ്തേന തുരഗോ ഹയാനാം പ്രവരഃ ശുഭഃ ..
തദ്രക്ഷകഃ കൃഷ്ണപൗത്രോഽനിരുദ്ധോ വൃകദൈത്യഹാ
..10..
ഗജാശ്വരഥവീരാണാം സേനാസംഘസമന്വിതഃ ..
രാജാനോ യേ കരിഷ്യംതി രാജ്യം കൗ ശൂരമാനിനഃ ..11..
തേ ഗൃഹ്ണംതു യജ്ഞഹയം
സ്വബലാത്പത്രശോഭിതമ് ..
തം മോചയതി ധർമാത്മാ ഗൃഹീതം ച ഹയം നൃപൈഃ
..12..
സ്വബാഹുബലവീര്യേണാനിരുദ്ധോ ലീലയാ ഹഠാത് ..
തസ്യാന്യഥാ ച പാദയോഃ പതിത്വാ യാംതു ധന്വിനഃ ..13..
ഗർഗ ഉവാച -
തത്പത്രം വാചയിത്വൈവം കൗരവാസ്തേ തു ശത്രവഃ
..
ഊചുഃ പരസ്പരം ക്രുദ്ധാ മാനിനോ രക്തലോചനാഃ
..14..
കൗരവാ ഊചുഃ
അഹോ കിം ലിഖിതം ധൃഷ്ടൈർഭാലപത്രേ ഹയസ്യ ച
..
ന സംതി കിം ഹി രാജാനോ യാദവാനാം ച സംമുഖേ

..15..
രാജസൂയേ പുരാസ്മാഭിര്യാദവാ യേ വിനിർജിതാഃ ..
ഹയമേധം കരിഷ്യംതി പുനസ്തേ ഗതബുദ്ധയഃ ..16..
തസ്മാത്സർവാന്വിജേഷ്യാമോ ന ദാസ്യാമസ്തുരംഗമമ്
..
പശ്ചാദ്വയം കരിഷ്യാമോ ഹയമേധം ക്രതൂത്തമമ് ..17..
ക ഉഗ്രസേനഃ കഃ കൃഷ്ണോ ഹയരക്ഷാകരസ്തു കഃ ..
യാദവൈഃ സഹിതാ ഹ്യേതേ കിം കരിഷ്യംതി പൗരുഷമ്
..18..
കൃഷ്ണാദ്യാ യാദവാഃ സർവേ വിഹായ മഥുരാം പുരീമ്
..
ഗതാഃ സമുദ്രം ശരണം യുദ്ധം ത്യക്ത്വാ ഭയാച്ച നഃ ..19..
രാജ്യം ദത്തം പുരാ ഹ്യേഷാമസ്മാഭിശ്ച കൃപാന്വിതൈഃ
..
കൃതഘ്നാസ്തേ ച മന്യംതേ സ്വാത്മാനം
ചക്രവർതിനമ് ..20..
പാംഡവാനാം ച സമ്മാനാദ്യാദവാ ന ഹി മാരിതാഃ ..
നിഷ്കാസിതാശ്ച ത്വേസ്മാഭിഃ പാംഡവാഃ ശത്രവഃ
കില ..21..
യദൂനദ്യ വിനിർജിത്യ സംഗ്രാമേ ച പലായിതാൻ ..
ദർശയാമശ്ചാഹുകായ സഹസാ ചക്രവർതിതാമ് ..22..
ഏവം ശ്രീകൃഷ്ണവിമുഖാ വാചഃ സർവേ വദംതി ഹി ..
തൃപ്താസ്തേ കൗരവാ രാജഞ്ച്രിയാ രാജവിഭൂതിഭിഃ
..23..
തതശ്ച ജഗൃഹുഃ സർവേ നാനാശസ്ത്രാണി വേഗതഃ ..
ഹയം പ്രവേശയാമാസുഃ പുരേ തത്ര തു സംസ്ഥിതാഃ
..24..
ഗതേ ച തുരഗേ ദൂരം സാംബഃ കൃഷ്ണേന നോദിതഃ ..
ത്വരം കൃഷ്ണാം സമുത്തീര്യ ഗംഭീരാം മാർഗദായിനീമ്

..25..
അക്ഷൗഹിണീഭിർദശഭിഃ പൃഷ്ഠതോ ദംശിതോ രുഷാ ..
ഹസ്തിനാപുരമക്രൂരയുയുധാനാദിഭിര്യയൗ ..26..
ഏവം തേ യാദവാഃ സർവേ ഹസ്തിനാപുരസന്നിധൗ ..
ആയാതാ ഹയഹർതൄംശ്ച കൗരവാന്ദദൃശുഃ സ്ഥിതാൻ
..27..
ഊചുസ്തേ വീക്ഷ്യ ബലിനോ ലോകദ്വയജിഗീഷവഃ ..
താൻസർവാംശ്ച തൃണീകൃത്യ യാദവാഃ
കൃഷ്ണദേവതാഃ ..28..
അഹോ ബബംധ കശ്ചാശ്വം കസ്യ ഹൃഷ്ടഃ
കൃതാംതരാട് ..
പ്രാപ്സ്യതേ കസ്തു സംഗ്രാമേ നാരാചൈഃ പരമാം
വ്യഥാമ് ..29..
അഹോ വൈ കിം ന ജാനംതി വൃഷ്ണീന്ദ്രം
ചക്രവർതിനമ് ..
ഉഗ്രസേനം രാജരാജം ദേവദാനവവംദിതമ് ..30..
രാജസൂയസ്യ കർത്താരമദ്വിതീയം നൃപേശ്വരമ് ..
നൃപാഃ സ്വാത്മവിനാശായ ഗൃഹ്ണംതി തുരഗം തതഃ
..31..
ഹേമാംഗദശ്ചേംദ്രനീലോ ബകോ ഭീഷണ ഏവ ച ..
ബല്വലശ്ച നൃപാഃ സർവേ രണേഽസ്മാഭിർവിനിർജിതാഃ
..32..
ഇതി ശ്രുത്വാ കൗരവാസ്തേ ക്രോധപ്രസ്ഫുരിതാധരാഃ
..
പ്രത്യൂചുസ്താൻഹി പശ്യംതസ്തിരശ്ചീനൈശ്ച
ചക്ഷുഭിഃ ..33..
കൗരവാനുഗാ ഊചുഃ -
ഗൃഹീതസ്തുരഗോഽസ്മാഭിര്യൂയം കിം നു കരിഷ്യഥ ..
യുഷ്മാൻസർവാന്നയിഷ്യാമഃ സായകൈര്യമസാദനമ്

..34..
ഉഗ്രസേനഃ കതിദിനൈ രാജ്യം ലബ്ധ്വാ തു കൃഷ്ണതഃ ..
മാനം കരോതി തം ബദ്ധ്വാ രാജ്യം കുർമോ വയം കില
..35..
അനിരുദ്ധസ്തു കുത്രാസ്തേ ഹ്യസ്മാകം ച
ഭയാദ്ഗതഃ ..
വദതൈനം ശരൈര്യുദ്ധേ പൂജയാമോ ന സംശയഃ
..36..
ഗർഗ ഉവാച -
ഇതി തേഷാം വചഃ ശ്രുത്വാ യാദവാഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ ..
ചിക്ഷിപുഃ സായകാംശ്ചാപൈഃ കൗരവാണാം മുഖേഷു
ച .. 37..
കേചിദ്ബഭൂവുർബാണൈശ്ച ഛിന്നജിഹ്വാശ്ച
കൗരവാഃ ..
ഭഗ്നദംതാശ്ഛിന്നമുഖാ വമംതോ രുധിരം ബഹു ..38..
ദുര്യോധനം ഛിന്നമുഖാ നിഹതാസ്തേ യയുർദ്രുതമ് ..
പൃഷ്ടാസ്തേ കഥയാമാസുര്യാദവൈഃ പ്രകൃതം ച തത്
.. 39..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ
കൗരവൈഃ ശ്യാമകർണഗ്രഹണം
നാമാഷ്ടചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ..48..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP